

פ"א מי שילא מן המדינה וכו'. דין מדה המדינה מבוחר פ' כילד מעברין (עירובין ס') שמיט שם נחמו חוץ לעצורה של עיר מה שנשכר הוא מפסיד והקשו בגמרא וכו' לא והתניא נחמו חוץ לעצורה אפילו אמה אחת משכר את האמה ומפסיד את העיר כולה מפני שמדה העיר עולה למדה התחום ומירצו לא קשיא כאן שכלתה מדתו בחצי העיר כאן שכלתה מדתו בסוף העיר דלרבינ' היה מודד וכו' כדליתא פרק כ"ו מהלכות שבת וכבר כתבתי שם שאל כלהו בין העיר לעצורה דינו כמו שכלתה לסוף העיר :

ד' המניח עירובו ברה"י וכו'. מהלוקח ר"ע וחכמים שם (דף ס"ה) וק"ל כדכנן דלמרי הנותן את עירובו בעיר גדולה מהלך את כולה וחולה לה אלפים אמה ונחלקן אמוראים בנותן עירובו בעיר חריבה ובמערס

שליין בה דיורין אבל ראויה לדירה אם נחשבות מן המדה אם לאו ופסק רבינו כרבי אליעזר ויש מי שפסק כן ויש מי שפסק כשמואל דלמיר כל שליין בה דיורין אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה ולזה הסכים הרשב"א ז"ל ובשליש ראו לדירה דברי הכל אין לו ממקום עירובו אלא אלפים ובין שיהיה המקום ההוא גדול או קטן נחשב הוא מן המדה ובפרק שביעי תבאר בזה :

ה המניח את עירובו וכו'. שם (דף ס"ה) במשנה הנותן את עירובו בעצורה של עיר לא עשה כלום וכן כל שכן בעיר עטמה ופשוט הוא : נתן את עירובו חוץ לתחום וכו' : שם (דף ס"ה) אם נחמו חוץ לתחום מה שנשכר הוא מפסיד והקשו חוץ לתחום ס"ד אלא אימא חוץ לעצורה של עיר ופירש רבינו חוץ לתחום ס"ד וכו' אין עירובו עירוב וכן פירש"י ז"ל וגם הרשב"א ז"ל כ"כ בחידושו חוץ לתחום ס"ד אם חוץ לתחום ממש נחמו לא עשה ולא כלום הוא כיון שהוא צנינו דל שליין עירובו עירוב הרי הוא כחומר צינו כמ"ס עכ"ל. אבל כשפרו הארוך כתב נחמו חוץ לתחום מה שנשכר הוא מפסיד ופירשו בגמרא דהא דקמי חוץ לתחום לאו חוץ לתחום ממש דהיינו חוץ לאלפים אמה קאמר דלילו שבת בתוך העיר ונחמו חוץ לעירובו חוץ לאלפים אמה לא יזוז ממקומו שהרי הוא חוץ לתחום עירובו עכ"ל. ובזה יש סתירה בדבריו ז"ל ודברי חידושו עיקר וכדעת רבינו :

ו אין מעברין עירובי תחומין וכו'. פרק כילד משתתפין (דף פ"ב) ח"ר יוסף אין מעברין אלא לדבר מזה. והקשו מאי קמ"ל חנינא לכל מי שילך לבית האבל או לבית המשקה וחירצו מהו דמיאמ אורחא דמלתא נקט קמ"ל. ויחר החילוקים שכתב רבינו מבוחרים פרק בכל מעברין (דף ל"ו) ובמקומות אחרים : ואם עירב שלא לאחד מהלו אלא לדבר הרשות הרי זה עירוב. זה לא נמנה מבוחר ויש מן המפרשים חלוקים בזה. רש"י ז"ל ובהלכות גדולות והרמב"ן ז"ל כתב בלוקטיו שגדלה כדברי רבינו לפי שמינו עירובי תחומין מחירין אפילו לדברי האומר תחומין דלורייתא אלא עירוב בין כפה בין כרגליו מן הדין הוא מחיר וכן אי קורא בו ממקומו דכתיב אל יאז אים ממקומו וכיון שכן אע"פ שהחמירו עליו שלא לערב לבתולה לדבר הרשות אם עירב דלא קונה לו מקומו דכאן הוא מקומו כאן הוא צינו ועוד עובדא דר"י בר' אשתוחא פרק מי שהולאחו (דף כ"ב) נטיא לדידיה עכ"ל. והרשב"א ז"ל הסכים לדעת האחרים וכתב דל"א בנותן את עירובו אבל אם הלך כרגליו וקנה שם שביחה בין השמשות בין לדבר מזה בין לדבר הרשות יש לו ממקום שביחה אלפים אמה לכל רוח עכ"ל :

ז כל שמתתפין בו מעברין בו וכו'. ריש פרק (דף כ"ו) בכל מעברין ומשתתפין חוץ מן הכיס ומן המלח. ופי' מעברין עירובי תחומין ומשתתפין שחופי מבוחר ושם מבוחר ששני הן לדבר זה. וכבר נזכרו פסטי הדברים בדין השחוף פ"א : ובכזה שיעורי עירובי תחומין וכו'. משנה כילד משתתפין (דף פ"ב) ופרק ראשון תבאר שיעור שתי סעודות שהן שם ציזים. ודין הלפתן מיתמא פ' בכל מעברין (דף כ"ט) מזכיר פ' ראשון :

ח וצריך שיהא הוא ועירובו במקום אחד וכו'. משנה שם פרק בכל מעברין (דף ל"ג) נחמו באילן למעלה מעשרה טפחים אינו עירוב למטה מעשרה טפחים הרי זה עירוב ופירשו בגמרא באילן דקאי ברה"ר ואע"פ שמתמש באילן הא מני רבי היא דלמיר כל דבר שהוא משום שבות לא נזרז עליו בין השמשות ושם מבוחר דלרבי נחמין לשבות בכרמלית ועירובו ברה"י או ברה"ר וכן בהפך זה הרי זה עירוב ולא נזכר דברי רבינו בפירוש מניח עירובו ברה"ר ונחמין לשבות ברה"ר מה דינו אבל מכלל דבריו שיעורו עירוב. והרשב"א ז"ל כתב דדוקא בשלא נחמין לשבות רחוק מעירובו שמונה אמות לפי שהנותן את עירובו יש לו ארבע אמות וכשמעללו ומביאו אללו אינו צריך לטעמלו אלא פחות מארבע אמות אבל נחמין לשבות כרחוק שמונה אמות אין עירובו עירוב שליין מחירין לו להביאו דרך רה"ר פחות פחות מארבע אמות ששבות הקרוב למלכא גמורה היא ולא החירו וקרב לזה יתבאר בדין נחמו בראש הקנה לפנינו ובגמרא אמר רבא לא שנו אלא באילן העומד חוץ לעצורה של עיר אבל עומד בתוך עצורה של עיר אפילו למעלה מעשרה הרי זה עירוב דמאסא כמאן דמילא דמיא. ועוד שם חלוק אחר ולא נזכר דברי ההלכות מהם כלל ולא בדברי רבינו נראה שם סבורין שליין כהלכה וסוגיא דשמעתא גבי צור (דף ל"ד) משמע לכאורה דאין הלכה כאותן דברים מדלג אוקמו לה בבהי אבל האחרונים פסקו כן וכו"כ הרשב"א ז"ל ובספרו מבוחר דעמו בלרוב :

י נתנו במגדל ונעל וכו'. משנה שם (דף ל"ד) נחמו במגדל ונעל בפניו ואבד המפתח ה"ז עירוב ויש בגמרא אוקימתא והעלו המפרשים ז"ל דלדידן דק"ל כרבי כל דמי שקיל

מגדל עזו

פ"ו מי שילא מן המדינה וכו' עד לכל רוח. פרק מי שהולאחו (דף כ"ה) : לפיכך כשהוא מהלך ממקום עירובו עד חוץ לתחום אינו עירוב. פ' כילד מעברין (דף ס') : אין מעברין עד הרי זה עירוב. פ' בכל מעברין ופ' כילד משתתפין : כל שמתתפין בו עד מן השחוף. פ' חלוץ ופ' כילד משתתפין (דף פ"ב) : וצריך שיהא הוא וכו' עד אלא מלאכס. פ' בכל מעברין (דף ל"ג) :

[ג] עיין בפרק פ"ו מהלכות שבת ותדע רה"ר ורה"י :

פרק ששי

א מי שיצא מן המדינה בערב שבת והניח מזון שתי סעודות רחוק מן המדינה בתוך התחום וקבע

שביתתו שם. אע"פ שחזר למדינה ולן בביתו נחשב אותו כאילו שבת במקום שהניח בו שתי הסעודות. וזה הוא הנקרא עירובי תחומין : **ב** ויש לו להלך ממקום עירובו למחר אלפים אמה לכל רוח. לפיכך כשהוא מהלך ממקום עירובו למחר אלפים אמה כנגד המדינה אינו מהלך במדינה אלא עד סוף מדתו. ואם היתה המדינה מובלעת בתוך מדתו תחשב המדינה כולה כארבע אמות וישלים מדתו חוצה לה : **ג** כיצד הרי שהניח את עירובו ברחוק אלה אמה מביתו שבמדינה לרוח מזרח נמצא מהלך למחר ממקום עירובו אלפים אמה למזרח. ומהלך ממקום עירובו אלפים אמה למערב. אלה שמן העירוב עד ביתו ואלף אמה מביתו בתוך המדינה. ואינו מהלך במדינה אלא עד סוף האלף. היה מביתו עד סוף המדינה פחות מאלף אפילו אמה אחת שנמצאת מדתו בלתה חוץ למדינה תחשב המדינה כולה כארבע אמות ויהלך חוצה לה תשע מאות שש ותשעים אמה תשלום האלפים : **ד** לפיכך אם הניח עירובו ברחוק אלפים אמה מביתו שבמדינה הפסיד את כל המדינה כולה. ונמצא מהלך מביתו עד עירובו אלפים אמה ומעירובו אלפים ואינו מהלך מביתו במדינה לרוח מערב אפילו אמה אחת. **ה** המניח עירובו ברשות היחיד אפילו היתה מדינה גדולה **ו** בניניה ואפילו עיר חריבה או מערה הראויה לדיורין מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח : **ז** המניח יעירובו בתוך המדינה ששבת בה לא עשה כלום ואין מודדין לו ממקום עירובו אלא הרי הוא כבני המדינה כולן שיש להן אלפים אמה לכל רוח חוץ למדינה. וכן אם נתן עירובו במקומות המצטרפין לעיר שמודיין התחום חוץ מהם הרי זה כנותנו בתוך העיר. נתן עירובו חוץ לתחום אינו עירוב : **ח** אין מערבין עירובי תחומין אלא לדבר מצוה כגון שהיה רוצה לילך לבית האבל או למשתה של נשואין או להקביל פנירבו או חבירו שבא מן הדרך וכיוצא באלו. או מפני היראה כגון שהיה רוצה לברוח מן העובדי כוכבים או מן הלסמים וכיוצא בזה. ואם עירב שלא לאחד מכל אלו אלא לדברי הרשות הרי זה עירוב : **ט** הכל שמתתפין בו מערבין בו עירובי תחומין. וכל שאין משתתפין בו אין מערבין בו תחומין. וכמה שיעור עירובי תחומין מוזן שתי סעודות לכל אחד ואחד. ואם היה לפתן כדי לאכול בו שתי סעודות. כמו השיתוף : **י** וצריך שיהיה הוא ועירובו במקום אחד כדי שיהיה אפשר לו לאוכלו בין השמשות. לפיכך אם נתכוין לשבות ברה"ר והניח עירובו ברה"י. או ברה"י והניח עירובו **י** אבד לו להוציא מרה"י לרה"ר בין השמשות אלא בעבירה : **יא** אבל אם נתכוין לשבות ברה"י או ברה"ר והניח עירובו בכרמלית. או שנתכוין לשבות בכרמלית והניח עירובו ברה"י או ברה"ר הרי זה עירוב. שבשעת קניית העירוב שהוא בין השמשות מותר להוציא ולהכניס מכל אחת משתי הרשויות לכרמלית לדבר מצוה. שכל דבר שהוא מדברי סופרים לא נזרז עליו בין השמשות במקום מצוה או בשעת הדחק : **י** נתנו במגדל ונעל

ואבד

א עור סי' תח סמ"ג עיין דרכני א : ב סמ"ג שם : ג עור שם : ד עור סי' תעו סמ"ג שם : ה עור סימן תע סמ"ג שם : ו שם : ז שם :

א עור סי' תח סמ"ג עיין דרכני א : ב סמ"ג שם : ג עור שם : ד עור סי' תעו סמ"ג שם : ה עור סימן תע סמ"ג שם : ו שם : ז שם :

ז כל שמתתפין בו מעברין בו וכו'. ריש פרק (דף כ"ו) בכל מעברין ומשתתפין חוץ מן הכיס ומן המלח. ופי' מעברין עירובי תחומין ומשתתפין שחופי מבוחר ושם מבוחר ששני הן לדבר זה. וכבר נזכרו פסטי הדברים בדין השחוף פ"א : ובכזה שיעורי עירובי תחומין וכו'. משנה כילד משתתפין (דף פ"ב) ופרק ראשון תבאר שיעור שתי סעודות שהן שם ציזים. ודין הלפתן מיתמא פ' בכל מעברין (דף כ"ט) מזכיר פ' ראשון :

ח וצריך שיהא הוא ועירובו במקום אחד וכו'. משנה שם פרק בכל מעברין (דף ל"ג) נחמו באילן למעלה מעשרה טפחים אינו עירוב למטה מעשרה טפחים הרי זה עירוב ופירשו בגמרא באילן דקאי ברה"ר ואע"פ שמתמש באילן הא מני רבי היא דלמיר כל דבר שהוא משום שבות לא נזרז עליו בין השמשות ושם מבוחר דלרבי נחמין לשבות בכרמלית ועירובו ברה"י או ברה"ר וכן בהפך זה הרי זה עירוב ולא נזכר דברי רבינו בפירוש מניח עירובו ברה"ר ונחמין לשבות ברה"ר מה דינו אבל מכלל דבריו שיעורו עירוב. והרשב"א ז"ל כתב דדוקא בשלא נחמין לשבות רחוק מעירובו שמונה אמות לפי שהנותן את עירובו יש לו ארבע אמות וכשמעללו ומביאו אללו אינו צריך לטעמלו אלא פחות מארבע אמות אבל נחמין לשבות כרחוק שמונה אמות אין עירובו עירוב שליין מחירין לו להביאו דרך רה"ר פחות פחות מארבע אמות ששבות הקרוב למלכא גמורה היא ולא החירו וקרב לזה יתבאר בדין נחמו בראש הקנה לפנינו ובגמרא אמר רבא לא שנו אלא באילן העומד חוץ לעצורה של עיר אבל עומד בתוך עצורה של עיר אפילו למעלה מעשרה הרי זה עירוב דמאסא כמאן דמילא דמיא. ועוד שם חלוק אחר ולא נזכר דברי ההלכות מהם כלל ולא בדברי רבינו נראה שם סבורין שליין כהלכה וסוגיא דשמעתא גבי צור (דף ל"ד) משמע לכאורה דאין הלכה כאותן דברים מדלג אוקמו לה בבהי אבל האחרונים פסקו כן וכו"כ הרשב"א ז"ל ובספרו מבוחר דעמו בלרוב :

י נתנו במגדל ונעל וכו'. משנה שם (דף ל"ד) נחמו במגדל ונעל בפניו ואבד המפתח ה"ז עירוב ויש בגמרא אוקימתא והעלו המפרשים ז"ל דלדידן דק"ל כרבי כל דמי שקיל

הנהות מיימוניות

[א] לשון מהר"ם בפסקי רבינו משה פסק כר"א ולבי מהם שהרי בסמוך מקשה לר"א כמה קשויות אע"ג דמשני לה אגן אשנויי ניקו ונסמוך ושמה הרב היה סובר בכ"מ אפילו בכה"ג הלכה כדברי המיקל בעירוב וכן לעיל פסק כרב הונא בריה דרב בתן בהר המתלקט עשרה אע"ג דלכאורה היה נראה כלישנא קמא דסתמא דתלמודא קאמר ליה ולי היה נראה לעיל לפסוק בלישנא קמא והכא כשמואל דאמר אין לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה, ע"כ :

[ג] עיין בפרק פ"ו מהלכות שבת ותדע רה"ר ורה"י :

הכל פ' בכל מערבין (דף ל"ה) :

רבים שרלו להשתתף עד במקום שירלו. ריש פ' כינל משתתפין (דף פ"ב): ואם עש אחד עירוב עד שרלו זכ. פ' תלוין (דף פ"א): ואם אידעו מעב' עד על ידו עירובין תחומין. פ' כינל משתתפין (דף כ"ב): בותן אדם מעש לנעל כסות עד ומעבר עליו זו. פרק תלוין (דף פ"א): מערב אדם וכו' עד בעירוב עמון. ריש פרק כינל משתתפין: כסון בן שש שנים עד שמי טעויות לעמון. פרק כינל משתתפין: הרצוא לכל עירוב עד להולין את העירוב. פרק ככל מעשינו (דף פ"א):

13